

ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. № 82
ИНВ. № 59

ДИМИТЪР ДИНЕВ,

Възпитаник на Машинното училище.

СПОМЕНИ ЗА Н. ВАНЦАРОВ В РАЗЛОГ ПРЕЗ 1925 И 1926 ГОД.

През август и септември 1925 год. инсталирвах електрическата централа в гр. Разлог – новост за тамошния край.

Тогава бях 22-годишен, скоро излязъл от Морското машинно училище във Варна. С неуморния си труд, постоянство, весел характер и здрава натура, спечелих симпатиите на млади и стари в този край. Населението беше доволно от работата ми и където се мерех – по улици или домове – бивах обкръжен с почит. Колко баци по желаваха техните синове да не остават в Пиринския край, а като мене да следват пътя на творческата техника.

Учениците от всички класове на гимназията бяха най-ревностните мои обожатели. Като млада издънка на новия живот, те се чувствуваха обълъхнати от повея на новото, което носех от старите предели на страната. Между тях, още в началото на учебната година, се яви един слаб, височек, с открыто и високо чело, с гъсти вежди и с дълбок меланхоличен поглед младеж от съседния гр. Банско – Никола Ванцаров.

Малко неговата провлачена, бавна и с особено наречие реч бе чудна за мене, понеже още не разбирах тънкостите на банския говор, но след време свикнах с него. Ванцаров почти не се отделяше от мене. Където и да бъдех, той ме намираше и, обкръжен от някои негови другари, той наблюдаваше от страни моя сръчен труд и подвижност в инсталациите: поглъщане всяко мое движение и изрядко отговаряне на въпросите на своите другари. Така той търсеше моето внимание, но аз бързах в работата си, за да скача вериката, та по-скоро да светне.

През почивките, обаче, поведахме разговор по негови откъслечни въпроси относно техниката в България, па и в чужбина. Владеех руски език, от който се ползвах за техническата литература, а имах интерес и към руската поезия. Последното обстоятелство още повече привързваše Коля към мене и когато бивал привършил работата си, той търсеше допис с мой живот. Той обичаше самотата и съверцанията, макар че в повечето случаи биваше заобиколен от другари. По време на няколко вечерни или празнични разходки край казармите, при "моста на въздините" по пътя за Банско, легнали на тревата, ние дълго разговаряхме за морето, за чайките, бурите и ветровете, за красотата и опасностите на морския живот. Бълбукащата рекичка като че ли пригласяше на неговите мечти и той замечтан, устремил поглед в Пирина гласно шептеше желанието си по-скоро да завърши шестия клас, за да се изтъргне от сладниковия въздух на легендарния Пирин, та да бъде склонен и обрулен от соления морски вятър, да почувствува тихия пепот на замираците вълни, да кали здравето си – да бъде силен.... И ме гледаше с възхищение,